

М 2007

43к

КАЗІРГІ
КАЗАК
ПОЭЗИЯСЫ

Әкім
Мейірбекұлы

Жүрекке
жол

Әкім Мейірбекұлы

*Жүрекке
жол*

Өлеңдер мен поэма

Алматы
"Жазушы"
2006

ББК 84 Қаз 7-5
М 40

*Қазақстан Республикасы Мәдениет
және ақпарат министрлігінің бағдарламасы
бойынша шығарылды*

Мейірбекұлы Әкім

М40 Жүрекке жол. Өлеңдер мен поэма: — Алматы:
Жазушы, 2006. — 160 бет.

ISBN 9965-746-97-4

Кітапқа ақынның көңіл тебіренісінен туған лирика-
лық өлеңдері мен “Майдаштың махаббаты” атты шағын
поэмасы енді.

М $\frac{4702250202-22}{402(05)-06}$

ББК 84 Қаз 7-5

ISBN 9965-746-97-4

© “Жазушы” баспасы, 2006

КӨКЕН БАТЫР

Батыр баба,
Ізің қалған Қаратауда, Құмдарда,
Осы өңірді жайлаған Сақ, Ғұндар да.
Байтақ далаң дел-сал күйі жатты ұзақ,
Ши бөрідей жау жортпаған күн бар ма?

Бейқам еді-ау малын баққан ел іші,
Жайлаулары — жұмағы мен кеніші,
Бір қанаты — Қаратаудың саздары,
Бір қанаты — Қызылқұмның өрісі.

Қапияда жау шапқанда жайлауға,
Малы-жаны кете барды айдауда.
Қалмақ қырды, қырды жоңғар халқыңды,
Бауырлардың кетті қолы байлауда.

Қабак түйдің, жүрек жанып кектендің,
Бала едің-ау жауға есе кеткен күн.
Өстің содан қылыш болып қайралып,
Дала алдында дараланып серт бердің.

Кек қайтару жауға берер жазадай,
Сертің сені өткірледі найзадай.
Қасіретін көргенде өз халқыңның,
Өр кеуденді өртеді кек-найзағай.

Жаулар тағы жайлауыңды басқанда,
Есейіп ең өрт тигендей жас қанға.
Жауға аттандың жарағыңды сайланып,
Мың тосқыңды салайын деп асқанға.

Қол бастаған батырлардың бірі едің,
Жаудан беті қайтпағанның дүрі едің.
Қаратауда жолбарыстай жорттың да,
Қызылқұмның жалдарында түнедің.

Көк бөрідей қаптағанда жасағың,
Жаудың мысын ұрандаған басады үн.
Тауда, таста, құмда жауды жайратып,
Елді қорғап, ерлікті сан жасадың.

Өз көзіңмен қарағанда кешеге,
Қайтты кегің, қайтты жаудан есе де.
Армандаған Елің бүгін тәуелсіз,
Өзіңе арнап салды ескерткіш – кесене.

ШАҒАЛА ҮНІ

Сезіктенем қиқулаған құсыңнан,
Қиқулайды ол шақтарында қысылған.
Ақ шағала үніндегі қайғы-мұң,
Гайып болған теңіз бе көз ұшынан.

Гайып болды-ау толықсыған айдыны,
Аймаламас енді ақ төсін Ай нұры.
Сыр мен Әму емізбесе исініп,
Теңіз, теңіз семіп қалар қай күні?

Толқын теппей қос өзеннің арнасын,
Кеппей қайтсін сарқылып су қалғасын.
Ауып жүрген ақ шағала үнінде,
Адамзатқа айтар бүгін зар басым.

Шағала үні:
Ей, адамзат!
Теңізімді тіршіліктен айырма,
Айдын суды айналдырма қайырға,
Ертеңгісін ойламайтын жәндіктен
Бар емес пе ед айырмаң?!...

ЕРТЕҢІМ НЕ БОЛАДЫ?

Ертеңім не болады, ойға қалам,
Теңіз-ойға батамын бойламаған.
Биіктерге қараймын... бұлдыр, үнсіз,
Алғы күннен сыр айтпас Ай да маған.

Ертеңім не болады, бұл — алаңым,
Ертеңімді мен қалай біле аламын?
Асқар тауым тұра ма аласармай,
Солғын тартпай тұра ма гүл, алаңым?

Ертеңім не болады, толғанамын,
Оң қабағым тарта ма, сол қабағым?
Теңіздерім тартылмай, су керней ме,
Өзендерім құя ма толған ағын?

Ертеңім не болады, сұранамын,
Ертеңі ен даламның-ұлы анамның?
Осылар аман болса мен де аманмын,
Ойламай қайтіп оны тұра аламын?!...

КӨК СЕРКЕ

*“Күреңмен қырқа асып бара жатқан,
Қартқа қарап көк серке маңырады”...*

Мұқағали.

“Қартқа қарап көк серке маңырады”,
Қарт кеткелі жылдар көп жамырады...
Қартпен бірге кеткен бе ырыс-құты?
Мал маңырамай, кең жайлау қаңырады.

Кең жайлауды гүл жапқан мамыр әлі,
Жапырақтар желменен жамырады.
Тау тасындай қаптаған малы қайда?
Іздегенмен ол қайдан табылады?

Қазекемнің төрт түлік ырысы еді,
Ырыс барда талтаңдап дұрыс өңі.
Алдынан отар-отар қой өргенде,
Шекесінен шалт қарап тұрушы еді.

Ондайда шопанның да сөзі дәмді,
Өзі батыр сияқты, өзі хан-ды...

Қалың малды қасқырдай қырып салып,
Қисапсыз байлығының азы қалды.

Қалған малды ит пен құс торып алды,
Кедейленген байғұстар қорынады.
Аш-арықтар ауласа құмнан киік,
Сыздай қарап сараң бай тарылады.

Қазақ қайтсін, бұл нарық қыспаққа алса,
Қалған малға қайраулы пышақ қанша?!
Жарар еді-ау жайлауын құлазытпай,
Маңыраған көк серкесін ұстап қалса.

ЖЫР КҮМБЕЗІ

немесе

ҰЛЫ ИАСАУИ БАБАМЕН СЫРЛАСУ

Түркілердің аспанын жарқыратқан Күн едің,
Қүдіреті хақ Алланың сүйікті бір құлы едің.
Алла сөзін жеткізген Мұхамедтен кейінгі,
“Дәптер сәни” авторы — ұлылардың ұлы едің.

“Бісіміллә” деп бастап, белді будың, жарықтық.
Ауыр жолда байқалған әлжуаздық, алыптық.
Хикмет ету оңай ма қасиетті Құранды,
Көздің майын, жүректің ыстық қанын сарып қып.

Құран сөзі ғажайып, әрі терең, әрі шын,
Әр ғаріпі алтындай, айтылғанның бәрі шын.
Айналшықтап адасқан бұлдыр сенім пендесі,
Үміт отын тұтатып, тапқан дертке дәрісін.

Алла жолы — әділдік, Алла ісі әрі құп,
Періштедей пендеге көрмек емес тарылып.
Адам ата жаралған махаббатынан бір Хақтың,
Сүйсін оның ұрпағы ақ жүрегімен жарылып.

“Бісіміллә” деп бастап, хикмет еттің Құранды,
Түркілердің тілінде ұғымды да ұнамды.

Жыр жиһазы — дүр, жауһар жүрегіннен ұшырған,
Дүбірлеткен дүниені, сілкіндірген Тұранды.

Сүрелерді жүрекке жеткізбекке нұрлы оймен,
Әсем әуез, сиқырлы сазды сырнаймен.
Шабытыңның отына күні-түні шарпылдың,
Шалдығу мен шаршауға беріспейтін шыраймен.

Ойларыңның оябын шарифатқа негіздеп,
(Адалдық пен әділдік жырындағы егізек).
Адамзатқа мөп-мөлдір махаббатты ұсындың,
Махаббат пен шындыққа шөліркеген ел іздеп.

Хикіметіңнен қаншама шәкірттерің нәр алған,
Миға ойлар, көзге нұр, бойға қуат таралған.
Орап алса ойлы жыр өрнекті әсем тілімен,
Әлем өзі әсемдік, сұлулықтан жаралған.

Ұрпақтарға ұсындың парасаттың биігін,
Жыр жолында ғұмырдың тарттың азап, қиынын.
Дүние толы жұмбақ сыр, кілт ұсындың ойлыға,
Мағырипатпен шешілмек жұмбақ сырдың түйінін.

Ақын баба, ой жетпей көз сүземін асылға,
Ұлылықты ұқпастан мүмкін бе алға басуға?
“Диуани хикметің” шашты әлемге шұғыласын,
Аласармай аспаны ғасырлардан-ғасырға.

ТОЛҚЫН— ҒҰМЫР

Туған жер тарихы бар мың жылдаған,
Тоныкөк пе, тасқа ойып кім жырлаған?
Сиресе де табылар шежіре қарт,
Шежіресін шерт десең қынжылмаған.

Хикаяның өзегі сырлы Сейхун,
Түлеткен жердің кейпін, елдің кейпін.
Туған жерім Сейхунның жағалауы,
Туған жұрты ол Қас Сақтың “Өзгент” дейтін.

Жиһангерлер сұқ көзбен жүрген көзеп,
Қала екен Сырдағы “Өзгент”, қырдағы “Өзгент”.
Сыландаған дария, сұлу шаһар,
Мадақтаған шайырлар тілін безеп.

Тарихқа аян қаласы “Сығанақтың”,
Басын бұрмай өтпеген қылаң аттың.
Моңғолдардың қиратқан қалың қолы,
Түншықтырмақ болған ба сұғанақ түн?

Бабаларым салғанда “Шымқорғанды”,
Аласапыран қатерлі күн болған-ды.
Көккөздердің от шашқан зеңбірегінен,
Қантөгісті баяндар сыр қалған-ды.

Сыр бойында бой тіккен қанша қорған,
Сұрша дала, жағалай сусар орман.
Дария арнасынан асып-тасып,
Жалғасқан мың сан ұрпақ, мың сан арман.

Сырдариямыз ежелгі Сейхундария,
Қасиетті ол анамыз, — дейтін қария.
Ел-жұртын уызымен асыраған,
Суалып, сұр қашқаны бертін ғана.

Толқындар мен толқындар табысқалы,
Қанша заман жылыстап алыс қалды.
Жағалауда жалғасқан қаншама ұрпақ,
Елдің өңкей ер-өжет арыстары.

Бұл жаға құт мекені нар қамыстың,
Мекені туын тіккен ар-намыстың.
Эпостағы “Жиделі байсын” осы,
Кіндік кескен жұрты бұл Алпамыстың.

Аңсағанмен бақыты бұйырмаған,
Қорқытқа құлақ түрген дүйім ғалам.
Халқына өлмес өмір іздегенде,
Шер көңілмен шертіпті күйін бабам.

Заманалар зуылдап өте берген.
Батыр ұлдар парызын өтеп өлген.
Қоқандық қорқаулармен шайқасқанда,
Халқы айналып отырған Көкен ерден.

Соғыстарда соғады дабыл арға,
Намыссыздан батылдық табылар ма?
Ұлы Отанды қорғауда фашистерден,
Ер атанған Әбутәліп Әнуар да.

Сыр бойында қанша би, күйші өткен,
Әділдігі болмаса бишік өктем.
Шындықтың шырайы боп Құлан ақын,
Әлшекей небір көсем күйін шерткен.

Парықтасақ парасат тарихты,
Жайсаң жандар ісімен жан ұйытты.
“Әлемнің азаматы”, әм “Қаһарман”,
Біледі ел құдіретті дәрігер Әлиевті.

“Сүлейлердің” тұяғы Манап еді,
Ғұмырлы маржан жырдың дара кені.
Дуалы ауыз ұлылар: ағамыздың
“Бір өзін бір театрға” балап еді.

Шындардың шоқтығындай Жүсіп ақын,
Сырды аңсап сағыныш-жыр ұшыратын.
Сейсен де аңқылдаған ақын еді-ау,
Жүрегінен жауһар жыр ұсынатын.

Туған жердің шежіре-нәрін емген,
Байлық жасап халқына барын берген.
Қос тарлан Дүкенбай мен Тынымбайға,
Сінді осында суреткерлік дарын деген.

Жүрегіне ұялап ұшқыр арман,
Жағада жыр оқитын құсқа ұнаған.
Сол Есенғали елім деп тебіренсе,
Жырынан ойлы жандар ұшқын алған.

Сыр ғой бұл сан ұрпақты жалғастырған,
Толқындар толқындарды алмастырған.
Өзгергенмен ғасырлар, заманалар,
Уақыт өзгермейтін талмас қыран.

Өңі түлеп өзгерді қоғамдар да,
Сызат түсті саналы адамдарға.
Өзгермеген не қалды дүниеде,
Құрлық, мұхит өзгерсе амал бар ма?

Сыр жағасы айрылды ажарынан,
Айдын көлдер айрылды базарынан.
Су азайды, бағы мен базар тайды,
Бұрын семер сыңайлы ажалынан.

Жасыл баулар жар бойлап емінбейді,
Сәмбі талдар иіліп төгілмейді.
Тоғайда селдіреген қара ағаштар,
Қаралы сұлулардай еңірейді.

Сиреген тораңғылдың наласы бар,
Сорға айналса топырақ-жара шығар.
Жағалай нарық қысқан ауылдардың,
“Ауыл жылы” дейміз-ау бағы ашылар.

Дертіне дауа таппай дарияның,
Кімге керек жылауық жария мұң.
Алақанды жайғанмен Арал толмас,
Деген сөзі есімде қарияның.

Туған жер, ашылар-ау бағың әлі,
Бәлкім бір кез дертіңе ем табылады.
Қаншама жер жәннаты кездескенмен,
Ұшқан қыран ұясын сағынады.

Жаңақорған ежелгі Шымқорғаным,
Жаңарғанын қалаймын, шыңдалғанын.
Шыңнан сырғып құладық шыңырауға,
Ақынбыз ба жырлайық шын, болғанын.

Түгіскеннің ақтарып алтын дөнін,
Кеше ғана емес пе шалқығаным,
Қаратауды қаптады төрт түлік мал,
Байлығымен шықты аты Шалқиямның.

Тер төккенге қонады бақ бір істен,
Маржан таулар тұрғыздық ақ күріштен.
Ауданымыз ерлерден кенде емес-ті,
Мол байлықты сапырып тапты ырысты Ел.

Ерлерді мадақтасам жалындаймын,
Ер Қадір, Сердалыға өнім дайын.
Қой түлігін мыңғыртып жұлдыз таққан,
Орны бөлек Шоманбай, Орынбайдың.

Өткен күннің бұл да бір биігі екен,
Биіктен құлдыраған қиын екен.
Құлдыраудан сүлдесі сүйретіліп,
Аман шықса адам да ийді екен.

Халқыма бақыт, байлық оралады,
Қамбаға алтын астық толады әлі.
Нарықтың қыспағынан құтылғанда
Кедейшілік деген ит жоғалады.

Көңілі күпті, қол жетпей жақсыға әлі,
Көкжиегі көрінбес бақ сынағы.
Қолын жаю шаршатты шаруаны,
Кеңірдектен қысқанда тапшы жағы.

Ар-намыс алақанды жайып тұру,
Жоқты өзінде өзгеге қайда ұқтыру?
Көзсіз мақтау — сүюдің парызы емес,
Туған жерді сүюдің басты шарты—
Қасіреті мен дертінен айықтыру.

ПОЭЗИЯ

Поэзия, киелім, кешір мені,
Көкіп қайтем өзімді өсіргелі.
Қара өлеңге қара нар болмасам да,
Желіп ерген ботаңмын көшіндегі.

Поэзия, о бастан дара тудың,
Сен-дағы өмір үшін жаратылдың.
Адамзаттың арманы, тіршілігі,
Жарқыл қақты жырында сан ақынның.

Адамзатпен жасасқан құрдасындай,
Сырласасың қашанда сырласудай.
Бірде қайғы шертесің, бірде мұңды,
Өмір-ағыс өзгермей тұрмас ұдай.

Болдың білем, халқымның жан тынысы,
Тарихы, тарлан шағы, талпынысы.
Қайғырса — көкірегінен төккен зары,
Қуанса — шаттығының шарпылысы.

Замана таппай бүгін сөз дауасын,
Үнімде үзік-үзік боздау басым.
Өлең жетім қалған соң, өнер жетім,
Жүрегімді ол қалай қозғамасын.

Поэзия, киелім, кешір мені,
Көкіп қайтем өзімді өсіргелі.
Қара өлеңге қара нар болмасам да,
Желіп ерген ботаңмын көшіндегі.

КЕЛДІ МЕ ТАҒЫ...

Келді ме тағы бір көктем?
Жалаңаш бауды бүрлеткен.
Қаһарын төгіп алты ай қыс,
Қабағын түйіп тұрды өктем.

Қаһарын тоғип күш қылған,
Айдаһар болып ысқырған.
Тағынан түспей шұнақ шал,
“Мәңгілікпін” деп төсті ұрған.

Жегідей жеді төзімді,
Еңселер түсті, езілді.
Ғашық боп келген өмірге,
Талайлар тайқып безінді.

Шұнақ шал екен әңгүдік,
Жоқ екен дүние мәңгілік.
Көктемнің шуақ нұрымен,
Дүние кетті жаңғырып.

Көктем де келді гүл өнді,
Жасанды дүние түрленді.
Алып ек “yh” деп бір демді,
Қаншама тұрар бұл да енді?

ӨЗІМДІ ОЛАЙ ДЕМЕН...

Өзімді олай демен,
бұлай демен,
Қашаннан пайғамбар да,
құдай да емен.
Біреулер тасырандап төрге озса,
Мен неге шегіншектеп құлай берем?

Біреулер халық үшін алысқандай,
Сөз саптап көсемсиді данышпандай.
Өзгелер өзеуресіп жұлқынғанмен,
Күлемін де қоямын,
“таныстардай”.

Біреулер кеуде керіп шіренеді,
Көтере алмай тұрады сірә нені?
Неше түрлі жандарға кезіккенде,
Неше түрлі ой сан-саққа тіреледі.

Өзімді олай демен,
бұлай демен,
Қашаннан пайғамбар да,
Кұдай да емен.
Біреулер тасырандап төрге ұмтылса,
Мен неге шегіншектеп құлай берем?...

ҚЫС

Көрі құда-қыс танытып ызғарын,
Өлкеме кеп жайды төсек-мүз, қарын.
Шайпау аяз шаншудай-ақ қадалды,
Салқын қарап құдағиы-қызба Күн.

Қыр апаның қуырып ап апшысын,
Қожайындай долы боран тартты ішін.
Ақ түтекте аш бөрілер ұлыса,
Қайран шопан қайрап қояр жақ тісін.

Көрі құда қайтар емес райдан,
Түнереді, түре салып бір ойран.
Қыс жаманы жадырар-ау көктемде,
Ел қабағын қайтсем екен мұнайған?

* * *

Желтоқсанның көргенде желді кешін,
Құтырынған қандай күш келді дерсің.
Алай-түлей суырған суырсын қар,
Шығарып бір аспан мен жердің есін.

Дүлей боран дүркіреп құтырады,
Суырсыннан күн жүзі тұтылады.
Ақ түтекке қол созған әлсіз сәуле,
Құшағында ымырттың жұтылады.

Қараңғылық жабады төңіректі,
Қара бояу зерлейді зеңгір көкті.
Тұла бойды тініткен жылан-желдің,
Шағып-шағып алады демі бетті.

Кім көрген, үскірік, мұз, мұндай кешті?
Ессіз дүлей ескегін тынбай есті.
Суынған сүйегінді сырқыратып,
Жылағандай қыл қобыз, сырнай ескі.

Ауыл үсті қараңғы, оты бұлдыр,
(Адасқанның іздейтін заты бұл бір).
Ұлын іздеп шыққан ба уайымдап,
“Асау еді, — дейді қарт, — аты күрғыр...”

“ЖАС АЛАШҚА” СЫР

Жасымнан жан серігім, “Жас алашым”,
Шындар мен шыңыраулардан бас аласың.
Елестеп есіл күндер қартайсам мен,
Халқыма нұр тасып сен жасарасың.

Қайткенде жеткізем деп алашымды,
Өз бейнең шырылдаған ана сынды.
Іздеген сенен табар дана сырды,
Жабыққан сенен табар жанашырды.

Кезімде балаң жырға күпті, алаң,
Тіледің қуандырып құтты қадам.
Үмітімді үкілеп жібергендей,
Қауырсынды қос қанат бітті маған.

Құпиялы ғұмырға қаламын тан,
Байқалды не алғашқы қадамымнан.
Сыңар езу сырқатым бұра тартып,
Алып қашты-ау жыр бөйге алаңынан.

Өкініш ол, жабыспас бірақ маған,
Жол көрсетер өзіңнен шырақ табам.
Сені байтақ күтеді Қазақ жері,
Кездерің жоқ халқымнан жырақтаған.

Шерту үшін шындығын замананың,
Санаға сап сан жолды сараладың.

Қолда барда алтынды бағаладың,
Ақиқаттың ауылын сағаладың.

Талаптыны қуанттың көзін ашып,
Таланттардың өзіңе өзі ғашық.
Мұқағали-мұхиттай мұңлы ақынның,
Демеп жүрдің алау жыр-сөзін басып.

Сырын ашып қаншама бұл ғаламның.
Қинайтынын кедейді бір ғана мұң...
Арсыздығын арсыздың бетке бастың,
Жетімдерді жатжүртқа пұлдағанын.

Қайралған ар, намысқа қайран жастық!
Арамзамен айқасып, майдандасып.
Қылыштың да жүзіне қарсы ұрасың,
Кетпесін деп тасырлар тайрандасып.

“Жас алашым”, аңсап мен сені іздегем,
Жастығын, болашағын Ел іздеген.
Білгенге маржан жатыр тереңінде,
Байлығы өлшенетін теңізбенен.

Сені күтер тауларым тізбектелген,
Ақ сәлдесі аспандап, мұз бөктерген.
Сені күтер “Сарыарқам”, сайын далам,
Молшылығы, байлығы күз боп келген.

Сені күтер көлдерім, өзендерім,
Ертіс, Жайық, Сырдария гөзелдерім.
Қасиетті Каспийім, мұңды Аралым,
Тарихымды танытар кезендерім.

Аңсап күтер мұнайшы, балықшылар,
Жастық жігер толқынды жарып шығар.
Мартен пешті тұтатып, тас қайнатып,
Біздің жастар қиыннан алып шығар.

Сені күтер егінші көктемдейін,
Жылылығың жанына жеткендейін.

Қырда қойшы күтеді, түзде малшы,
Іңкөр хабар жеткізер кептердейін.

Қасиетінді ұғамын қанша тағы,
Айтқан сырың — ақиқат аңсатады.
Саналарды сәулеңмен оятасың,
Шындығың шырайланған таң шапағы.

ОТАН

Отан — панам, дүниеде панам барда,
Дүниеде ең ұлы Анам барда.
Бақытым мен байлығым жетіп жатыр,
Менен өтер бақытты адам бар ма?

Онан басқа байлықты тілемеспін.
Панам барда қырандай түлеп өстім.
Отан барда жер- суым жетіп жатыр,
Ол болмаса мен дағы түк емеспін.

Отан барда алыппын, күштімін мен,
Ақынмын мен сайрайтын құс тілімен.
Отан барда ең үздік диқанмын мен,
Жұмыр жердің орайтын үстін гүлмен.

Отан барда, дүниеде панам барда,
Көңілім бір сәт құлазып алаңдар ма?
Желдей ескен еркінмін Отан, сенде,
Қарыздармын сол үшін саған ғана.

ОРАЛУ

Әбділда Тәжібаевқа

Ақын келді.
Туған жермен қауышты.
Ақын келді, бұлбұл үн, қаз дауысты.
Жолай кешкен сиқыр сезім дүниесін,
Жайып тастап
Туған жермен табысты.

Аңқылдаған қуанышын баса алмай,
Шаққа тұр-ау кемерінен тасардай.
Тебіренген теңіз – жанын ұққанға,
Қарау қиын көзіне ыстық жас алмай.

Ыстық,ыстық Сыр-анасы, тау, осы,
Табылды ма сағынышының дауасы?
Асып- тасқан кеудесіне аққынның,
Құйылады жаннат жердің ауасы.

Жанарыңда шаршау да жоқ тұнатын,
Туған жерден қайта алды ма қуатын?
Сағыныштың жалынына оранып,
Жастық шаққа қайта оралып тұр ақын.

* * *

“Ақжол” атты ауыл бар Сыр бойында,
Жүрегімді жылытып, жүр ойымда.
Адамдары-ай, бауырмал бала мінез,
Жабысады желімдей лайы да.

Ұмытылмай әр сәті сағындырып,
Жетелейді сағыныш сабылдырып.
Қысы қандай, қыспайды, қойдан жуас,
Жазғы күн жадыратқан, сағым күліп.

Қыз-көктемі ауылымның ала бөтен,
Алуан түске боянған дала мекен.
Жиде жұпар шашқанда жағалауда,
Жұпар иісі мұрныңды жарады екен.

“Ойшеңгелде” ну қамыс үкі байлап,
Тоғай жағы гүл кілем тұтады әйбат.
Егіншілер жаз бойы еңсереді іс,
Еліміздің ертеңгі құтын ойлап.

Дихан тері жаз бойғы салмақтанып,
Күзде “ақ түйе қарынын жарды ақтарып”.
Сыймай кеткен сырымды ішімдегі,
Менде ақтарсам деп жүрем арнап барып.

ТОЙ ҮСТІНДЕГІ ОЙ

Даламда той, желпіндірді жыр, думан,
Тәуелсіздік бақытым деп таниды Ел.
Адам легі құжынайды қырымнан,
Салтанатта сап түзеген сәнді үйлер.

Ақбоз үйлер,
Қоңыр үйлер,
Қарүйлер,
Қараймын да қуанамын, езілем,
Жел жеткізген бағзы әуендер әлдилер,
Мұңы басым мың жылдаған шежірем.

Киелі үйі емес пе еді ғұндардың,
Киелі үйі емес пе бұл сақтардың?
Шаңырақтардың қайғыларын тыңдадым,
Баба мұңын жүрегімде сақтармын.

Уықтары қолын созып аспанға,
Тағат таппай таңды күтіп сарғайған.
Сол заманда бақыт безіп қашқан ба?
Соры арылмай қойған екен маңдайдан.

Кең даланың қалмасын деп иесі,
Қарүйлерге қаншама жау өрт салған.
Қаншама өрттен аман қалған киесі,
Ал, қырғындар ел есінде сақталған.

Ұмытыла ма, жауыздардан қалған із?
Жоңғар салған жұтты жалын-жалмауыз!
Қанша ермактар салды ойранды, қанішер,
Төбе шашың дуылдайтын қалды аңыз!...

Ата-бабам халық еді көшпенді,
Қарүйлерде еркін тұрып, өскен-ді.
Батыр болды қорғай алар даласын,
Жанып жүріп тұтататын өшкенді.

Өнерлі еді ойын айтқан күйменен,
Батыр халқым жауына бас имеген.
Ұнамаса көшіп осы үйменен.
Құлдықтың да қамыттарын кимеген.

Қысы-жазы қанат жайған далада,
Осы үйлерде өскен хан да, қара да.
Асқақтаған тауға бұл үй жан берген,
Сән де берген көгілдір көл жағаға.

Бабалардың тарихына таң қалам,
Ерлікпенен сақтады үйін, қалды аман.
Тігіледі осы үйлер тойларда,
Астарда да бабаларға арналған.

Тойда бүгін толқытады жыр думан,
Тәуелсіздік – бақытым деп таниды ел.
Қарүйлердің шежірелі сыры мен,
Бабалардың ән әуезі әлдилер...

“ЖАЯУ МҰСА”...

Әзиза жеңгеме

Ол кезде қалайша мен мән бермегем,
Бас асау балалық па әл бермеген?
“Жаяу Мұса” деп жеңгем ат қойғанда,
Жаяу деп,
кемсіттің деп пәлденген ем.

Құлағым үйренді ме өсе келе,
Өсе келе құлақ та төселе ме?
“Жаяу Мұса” атағым қалмай қойған,
Әз жеңгем “жазғандай-ақ” пешенеме.

Халқым сүйген Мұсаны ұқтым анық,
Аяулысын ардақтап күткен халық.
Мықты есіммен атаған өз жеңгеме,
Өсе келе көргем жоқ тіптен налып.